

Jestřábí léto

---

 web.litterate.cz/jestrabi-leto

Jana Kunšteková

18 srpna, 2023

„Zbožné přání Bidenova týmu stále určuje pravidla zahraniční politiky USA, takže masakr na Ukrajině pokračuje.“, napsal v úvodu svého nejnovějšího článku zveřejněného na platformě Substack legendární novinář Seymour Hersh. Rozebírá v něm letní aktivity tří hlavních válečných jestřábů USA – Jakea Sullivana, Victorie Nulandové a Anthony Blinkena. Jejich svět se hroutí, ale oni stále volají do zbraně, nikdy nebudou mít dost mrtvých. Měli by tedy spíše než jako jestřábi být označováni za krkavce či jiné mrchožrouty.

Hersh, stejně jako v článku o pozadí výbuchu plynovodů Nord Stream, je nemilosrdný:

„Už jsou to týdny, co jsme nahlédli do dobrodružství zahraničněpolitického klastru Bidenovy administrativy, který vedli Tony Blinken, Jake Sullivan a Victoria Nulandová. Jak strávila trojice válečných jestřábů léto?

Sullivan, poradce pro národní bezpečnost, nedávno přivedl americkou delegaci na druhý mezinárodní mírový summit počátkem tohoto měsíce v Džiddě v Saúdské Arábii. Summit vedl korunní princ Mohammed bin Salmán, známý pod zkratkou MBS, který v červnu oznámil spojení svého státem podporovaného golfového turné a mírové konference. O čtyři roky dříve byl MBS obviněn z objednání vraždy a rozřezání novináře Džamála Chášukdžího na saúdskoarabském konzulátu v Istanbulu za domnělou neloajlnost vůči státu.

Jakkoli to zní nepravděpodobně, tento mírový summit se konal a mezi jeho hvězdy patřili MBS, Sullivan a ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj. Chyběl zástupce Ruska, které na summit nebylo pozváno. Zahrnoval jen hrstku hlav států z méně než

padesáti zemí, které vyslaly delegáty. Konference trvala dva dny a přilákala něco, co by se dalo popsat jen jako nepatrná mezinárodní pozornost.

Agentura Reuters uvedla, že Zelenského cílem bylo získat mezinárodní podporu pro „principy“, které bude považovat za základ pro urovnání války, včetně „stažení všech ruských jednotek a návratu celého ukrajinského území“. Formální odpověď Ruska na neudálost nepřišla od prezidenta Vladimira Putina, ale od náměstka ministra zahraničních věcí Sergeje Rjabkova. Summit nazval „odrazem pokusu Západu pokračovat v marném úsilí odsouzeném k zániku“, tedy mobilizovat globální Jih pro Zelenského.

Indie i Čína vyslaly na zasedání delegace, které možná přilákala Saúdská Arábie na její obrovské zásoby ropy. Jeden indický akademický pozorovatel odmítl událost jako dosažení o něco více než ‚dobré reklamy pro svolávací moc MBS v rámci globálního Jihu; umístění království v tomtéž; a možná užší, napomáhání americkému úsilí o dosažení konsenzu tím, že zajistí, aby se Čína zúčastnila setkání s Jake Sullivanem ve stejné místnosti.‘

Mezitím, daleko na bojišti na Ukrajině, Rusko pokračovalo v maření Zelenského probíhající protiofenzívy. Zeptal jsem se činitele americké zpravodajské služby, proč to byl Sullivan, kdo vzešel z okruhu zahraniční politiky Bidenovy administrativy, aby předsedal bezvýznamné konferenci v Saúdské Arábii.

‚Džidda byla Sullivanovo dítě,‘ řekl mi dotyčný úředník. ‚Naplánoval, že to bude Bidenův ekvivalent Versailles [prezidenta Woodrowa] Wilsona. Velká aliance svobodného světa se tehdy setkala na oslavě vítězství po ponižující porážce nenáviděného nepřítele, aby určila podobu národů a států pro příští generace. Sláva a sláva. Povýšení a znovuzvolení. Klenotem v koruně mělo být Zelenského dosažení Putinovy bezpodmínečné kapitulace po bleskové jarní ofenzivě. Plánovali dokonce jakýsi norimberský tribunál u světového soudu s Jakem jako naším zástupcem. Další zpackaná akce, ale počítá je

ještě někdo? Na konferenci se sjelo čtyřicet národů, všechny kromě šesti hledaly jídlo zdarma po uzavření Oděsy'. To dodal úředník jako připomínku Putinova omezení ukrajinských dodávek pšenice v reakci na Zelenského obnovené útoky na most spojující Krym s ruskou pevninou.

Dost o Sullivanovi. Vraťme se nyní k Victorii Nulandové, architektce svržení proruské vlády na Ukrajině v roce 2014, jednoho z amerických kroků, které nás dovedly tam, kde jsme, ačkoli to oficiálně byl Putin, kdo začal strašlivou současnou válku. Ultrajestřábí Nulandová byla počátkem letošního léta Bidenem povýšena na úřadující náměstkyni ministra zahraničí, a to přes ostré námitky mnoha na dotyčném ministerstvu. Formálně nebyla náměstkyní navržena z obavy, že by se o její nominaci svedl v Senátu pekelný boj.

Byla to Nulandová, která byla minulý týden vyslána, aby zjistila, co by se dalo zachránit poté, co převrat vedl ke svržení prozápadní vlády v Nigeru, jedné ze skupiny bývalých francouzských kolonií v západní Africe, které zůstaly ve sféře francouzského vlivu. Prezidenta Mohameda Bazouma, který byl demokraticky zvolen, svrhla z úřadu junta vedená šéfem jeho prezidentské gardy generálem Abdourahmanem Tchianim. Generál pozastavil platnost ústavy a uvěznil potenciální politické oponenty. Do jeho kabinetu bylo jmenováno pět dalších vojenských důstojníků. To vše způsobilo obrovskou veřejnou podporu v ulicích Niamey, hlavním městě Nigeru – dostatečnou podporu, aby odradila od vnější intervence ze strany Západu.

V západním tisku se objevily chmurné zprávy, které od počátku pohlížely na převrat z hlediska soumraku Západu: Někteří příznivci převratu nesli ruské vlajky, když pochodovali v ulicích. The New York Times považoval převrat za ránu hlavnímu spojenci USA v regionu, nigerijskému prezidentovi Bola Ahmedovi Tinubuovi, který ovládá obrovské zásoby ropy a plynu. Tinubu pohrozil nové vládě v Nigeru vojenskou akcí, pokud nevrátí moc Bazoumovi. Stanovil termín,

který uplynul bez jakéhokoli vnějšího zásahu. Revoluci v Nigeru neměří lidé žijící v regionu v termínech východ-západ, ale vnímají ji jako dlouho potřebné odmítnutí dlouhodobé francouzské ekonomické a politické kontroly. Je to scénář, který se může znovu a znovu opakovat ve všech sahelských zemích v subsaharské Africe ovládaných Francouzi.

Existují ale rozdíly, které pro novou vládu v Nigeru nevěstí nic dobrého. Tento stát je požehnán, nebo možná proklet tím, že má značné množství přírodních ložisek uranu, která ještě na světě zbývají. Jak se svět otepluje, návrat k jaderné energii je považován za nevyhnutelný se zřejmými důsledky pro hodnotu podzemních zdrojů v Nigeru. Surová uranová ruda, když je separována, filtrována a zpracovávána, je celosvětově známá jako „žlutý koláč“.

Korupce, o které se v Nigeru tak často mluví, není o drobných úplatcích vládních úředníků, ale o celé struktuře vyvinuté během francouzské koloniální nadvlády, která brání Nigeru ustavit si suverenitu nad svými surovinami a nad svým rozvojem, podle nedávné analýzy zveřejněné v Baltimore's Real News Network. Tři ze čtyř notebooků ve Francii jsou poháněny jadernou energií, z níž velká část pochází z uranových dolů v Nigeru, které účinně ovládá její bývalý koloniální vládce.

Niger je také domovem tří amerických základů dronů zaměřených na islámské radikály v celém regionu. V regionu jsou také nedeklarované základny speciálních sil, jejichž vojáci dostávají dvojnásobný plat, když plní své riskantní bojové úkoly. Americký úředník tajných služeb mi řekl, že „1.500 amerických vojáků nyní v Nigeru je přesně tolik, kolik amerických vojáků bylo v Jižním Vietnamu v době, kdy John F. Kennedy převzal prezidentství v roce 1961“.

Nejdůležitější, a v západních zprávách posledních týdnů málo zmiňovaná informace – Niger stojí přímo v cestě výstavby nového transsaharského plynovodu, který má dodávat nigerijský plyn do

západní Evropy. Význam ropovodu pro evropské hospodářství vzrostl loni v září zničením plynovodů Nord Stream v Baltském moři.

Do této scény vstoupila Victoria Nulandová, která si zřejmě vytáhla krátkou slámku v loterii Bidenovy administrativy. Byla vyslána vyjednávat s novým režimem a zprostředkovat schůzku se svrženým prezidentem Bazoumem, jehož život je neustále ohrožován vládní juntou. The New York Times uvedl, že se nikam daleko nedostala, po rozhovorech, které popsala jako ‚mimořádně upřímné a občas docela obtížné‘. Jistý představitel tajných služeb uvedl své poznámky pro Times v americkém vojenském žargonu: ‚Victoria se vydala zachránit nigerské vlastníky uranu před barbarskými Rusy a dostala mohutný pozdrav jedním prstem.‘

V posledních týdnech tišší než Sullivan a Nulandová byl ministr zahraničí Tony Blinken. Kde byl? Tuto otázku jsem položil úředníkovi, který řekl, že Blinken ‚přišel na to, že Spojené státy – tedy, pardon, náš spojenec Ukrajina – ‚nevyhrají válku‘ proti Rusku. ‚Přes Agenturu [CIA] se k němu dostalo, že ukrajinská ofenzíva nebude fungovat. Byla to Zelenského show a v Bidenově administrativě byli někteří, kteří jeho kecům věřili.‘

‚Blinken chtěl zprostředkovat mírovou dohodu mezi Ruskem a Ukrajinou, jako to udělal Kissinger v Paříži, když ukončil vietnamskou válku. Ukázalo se to ale jako velká prohra a Blinken, zdá se, zapřáhl vůz před koně. Ale nechce skončit jako dvorní šašek.‘

‚Bylo to v tomto okamžiku pochybování‘, řekl mi úředník, ‚kdy Bill Burns, ředitel CIA, učinil krok, aby se vstoupil na potápějící se lod‘. Měl na mysli Burnsův projev z letošního léta na výroční konferenci Ditchley poblíž Londýna. Zdálo se, že odložil své dřívější pochybnosti o rozšíření NATO na východ a potvrdil svou podporu Bidenovu programu nejméně pětkrát.

„Burnsovi nechybí sebevědomí a ambice,“ řekl zpravodajský úředník, zvláště když Blinken, zapálený válečný jestřáb, náhle začal pochybovat. Burns sloužil v předchozí administrativě jako náměstek ministra zahraničí a řízení CIA bylo těžko spravedlivou odměnou.

Burns nenahradil rozčarovaného Blinkena, ale získal pouze symbolické povýšení: jmenování do Bidenova kabinetu. Kabinet se schází maximálně jednou za měsíc, a jak zaznamenal C-SPAN, schůze mají tendenci být pevně napsanými záležitostmi a začínají tím, že prezident čte z připraveného textu.

Tony Blinken, který se ještě před několika měsíci veřejně zařekl, že na Ukrajině nenastane žádné okamžité příměří, je stále ve funkci, a pokud by byl požádán, určitě by zpochybnil jakoukoli představu o nespokojenosti se Zelenským nebo o vražedné a selhávající válečné politice vlády na Ukrajině.

Takže zbožný přístup Bílého domu k válce, pokud jde o realistický rozhovor s americkým lidem, bude pokračovat rychlým tempem. Ale konec se blíží, i když zprávy, které Biden dodává veřejnosti, pocházejí z komiksu.“

